

Tuahiwi 1

Mike Davey (Kaitakawaenga Māori)

Tēnā koutou katoa e rapu ana i te ara tika mō koutou. Ko Mike Davey tōku ingoa. Ko au te Takawaenga Mātauranga mō tēnei kura, mō Tuahiwi. E noho ana tēnei kura i te maru o te iwi, o Ngai Tuahuriri, nō reira e tika ana ki te mihi ki a rātou, ki tō rātou maunga, Maukatere, ki te awa Rakatere e rere ana, ki te tai o Marokura. Nō reira naumai, haramai, tautī mai ki te kura o Tuahiwi.

Lynne Harata Te Aika (Whānau, Matua, Poari Whakahaere)

He huarahi pai mō tēnei kura. Kua Māori haere te wairua o te kura. Kua waia haere ō mātou kaiako ki te whakaaro mō ngā taha e rua, te taha Pākehā me te taha Māori. Ehara i te mea te taha Māori he mea tāpiri noa iho ki ngā kaupapa. Nā reira he pai tonu te Marautanga o Aotearoa ki a au.

Ka whakaae ngā mātua kia uru mai te tamaiti hou ki te kura me whakaae ia ki ngā āhuatanga o te kura. He kura reo rua, he kura e whakamana ana i ngā tikanga Māori o te hāpori whānui nei, ā, he kura ko te tokomaha o ngā tamariki Māori tētahi hapu o konei, o Ngai Tahu. Nā reira kua mōhio ngā mātua ko te taumata reo o ngā karaehe, he taumata reo Māori. Taumata toru mō ngā karaehe, ehara i te mea he auraki rawa ērā karaehe, engari, kua whakaae tō mātou poari i tēnei tau kia noho ngā karaehe auraki i raro i te maru o te taumata toru ko ngā karaehe reo rua kei te taumata rua, kei te whakawhiti whakaaro i naiānei kia eke ki te taumata tahi, ā, ka rumakihia ki te reo. Engari, kāre anō kia eke ki tērā. Nā reira ko te katoa o ngā karaehe o te kura kei tētahi taumata reo.

Āe, ko mātou ngā uri o Ngai Tahu whānui, nā reira, kei te tautoko mātou mai i te tīmatanga o te mahere reo o Ngai Tahu, ko tō mātou kura tērā e whakatū i tēnei kaupapa reo rua ki konei i te tau 2003. Nā reira i whai, i whakatinana, kei te whakatinana tonu mātou i tērā o ngā moemoeā, ‘kia kotahi mano kaika, kia kotahi mano wawata’. Nā reira kei te kāinga nei ngā whare kua tautoko i ngā tau e whitu o tērā ka whakatūngia mātou he karaehe mō ngā mātua, he wānanga reo mō ngā mātua ki te o te rūnanga hoki ki te kura tonu nei. Nā reira, āe, kei te tino hiahia mātou kia eke ō mātou paetahi ki tērā o ngā moemoeā ataahua.

Rana King (Kaiārahi i te reo Māori)

Kia tū pakari, kia tū maia, ki tō rātou ao Māori i roto i te ao Pākehā. Kia hiko haere i runga i tō rātou mana, ahakoa te aha.

Lynne Harata Te Aika (Whānau, Matua, Poari Whakahaere)

Ko ngā wero pea mō ngā poari kaitiaki, kia māranga rātou ki ngā mahi kei runga i ngā kaiako, arā, ko te marau te tirohanga whānui. Engari me mahi tahi ngā kaiako. Ko te painga o te mahi tahi, kei ia tangata ōna pukenga, ōna mōhiotanga ki ngā marau maha e hono ana i raro i te Marautanga o Aotearoa. Nā reira me mahi tahi, mahi tuakana teina, ā, ngā kaiako whai wheako kua mōhio pai ki ngā mahi whakarite mahere me te hohonu o ngā kaupapa, he rite tērā ki te ao Māori, mā te mahi tahi ka tutuki pai te mahi.